A τὸ δὲ τέταρτον, οἷον αἵ τε Φορκίδες καὶ Προμηθεὺς, καὶ ὅσα ἐν ᾅδη. μάλιστα μὲν οὖν ἅπαντα δεῖ πειρᾶσθαι ἔχειν. εἰ δὲ μὴ, τὰ μέγιστα καὶ πλεῖστα, ἄλλως τε καὶ ὡς νῦν συκοφαντοῦσι τοὺς ποιητάς. γεγονότων γὰρ καθ' ἕκαστον μέρος ἀγαθῶν ποιητῶν, ἑκάστου τοῦ ἰδίου ἀγαθοῦ ἀξιοῦσι τὸν ἕνα ὑπερβάλλειν. δίκαιον δὲ καὶ τραγῳδίαν ἄλλην, καὶ τὴν αὐτὴν λέγειν οὐδὲν ἴσως τῷ μύθῳ. τοῦτο δὲ, B ὧν ἡ αὐτὴ πλοκὴ καὶ λύσις. πολλοὶ δὲ πλέξαντες εὖ, λύουσι κακῶς· δεῖ δὲ ἄμφω ἀεὶ κροτεῖσθαι, καὶ μὴ ποιεῖν ἐποποιϊκὸν σύστημα τραγῳδίαν. ἐποποιϊκὸν δὲ λέγω, τὸ πολύμυθον· οἷον εἴ τις τὸν τῆς Ἰλιάδος ὅλον ποιεῖ μῦθον. ἐκεῖ μὲν γὰρ διὰ τὸ μῆκος λαμβάνει τὰ μέρη τὸ πρέπον μέγεθος. ἐν δὲ τοῖς δράμασι, πολὺ παρὰ τὴν ὑπόληψιν ἀποβαίνει. σημεῖον δὲ, ὅσοι πέρσιν Ἰλίου ὅλην C ἐποίησαν, καὶ μὴ κατὰ μέρος, ὥσπερ Εὐριπίδης Νιόβην ἢ Μήδειαν, καὶ μὴ ὥσπερ Αἰσχύλος, ἢ ἐκπίπτουσιν, ἢ κακῶς ἀγωνίζονται· ἐπεὶ καὶ Ἀγάθων ἐξέπεσεν ἐν τούτῳ μόνῳ. ἐν δὲ ταῖς περιπετείαις καὶ ἐν τοῖς ἁπλοῖς πράγμασι, στοχάζονται ὧν βούλονται θαυμαστῶς. τραγικὸν γὰρ τοῦτο καὶ φιλάνθρωπον. ἔστι δὲ τοῦτο, ὅταν ὁ σοφὸς μὲν, μετὰ πονηρίας δὲ, D ἐξαπατηθῇ, ὥσπερ Σίσυφος· καὶ ὁ ἀνδρεῖος μὲν, ἄδικος δὲ, ἡττηθῇ. ἔστι δὲ τοῦτο εἰκὸς, ὥσπερ Ἀγάθων λέγει. εἰκὸς γὰρ γίνεσθαι πολλὰ, καὶ παρὰ τὸ εἰκός. καὶ τὸν χορὸν δὲ ἕνα δεῖ ὑπολαβεῖν τῶν ὑποκριτῶν, καὶ μόριον εἶναι τοῦ ὅλου, καὶ συναγωνίζεσθαι μὴ ὥσπερ παρ' Εὐριπίδῃ, ἀλλ' ὥσπερ παρὰ Σοφοκλεῖ. τοῖς δὲ λοιποῖς τὰ διδόμενα μᾶλλον τοῦ μύθου, E ἢ ἄλλης τραγῳδίας ἐστί· διὸ ἐμβόλιμα ᾄδουσι, πρώτου ἄρξαντος Ἀγάθωνος τοῦ τοιούτου. καίτοι τί διαφέρει, ἢ ἐμβόλιμα ᾄδειν, ἢ ῥῆσιν ἐξ ἄλλου εἰς ἄλλο ἁρμόττειν, ἢ ἐπεισόδιον ὅλον;

Κεφάλαιον ιθ.

Περὶ μὲν οὖν τῶν ἄλλων ἤδη εἴρηται. λοιπὸν δὲ περὶ λέξεως ἢ διανοίας εἰπεῖν. τὰ μὲν οὖν περὶ τὴν διάνοιαν, ἐν τοῖς F περὶ ῥητορικῆς κείσθω. τοῦτο γὰρ ἴδιον μᾶλλον ἐκείνης τῆς μεθόδου. ἔστι δὲ κατὰ τὴν διάνοιαν ταῦτα, ὅσα ὑπὸ τοῦ λόγου δεῖ παρασκευασθῆναι. μέρη δὲ τούτων, τό, τε ἀποδεικνύναι, καὶ τὸ λύειν, καὶ τὸ πάθη παρασκευάζειν·

Quarta, vt Phorcides, & Prometheus, & quæcunque apud inferos. Ac omnia quidem, maximoperè conandum eſt, vt habeantur. Sin autem, maxima, & plurima, præſertim, vt nunc criminationem obiiciunt poetis. Cùm enim boni fuerint ſecundum vnamquanque partem, poëtæ vnum ſuperare ſingulos in proprio bono dignum exiſtimant. Iuſtum autem eſt & Tragœdiam aliam, & eandem dicere, nihil fortaſſe ob fabulam. Hoc verò intelligitur in iis, quarum eadem plicatio, & ſolutio eſt. Multi autem, qui benè plicarunt, ſoluunt malè. Ac ambo ſemper cum plauſu excipi oportet. Et oportet, quod dictum eſt, ſæpe in memoriam reuocare, & non efficere, vt Tragœdia ſit epopœica cõſtitutio. Dico Epopœicam, quæ multas fabulas continet, vt ſi quis totam fabulam Iliadis conficiat. ibi enim propter longitudinem partes aſſumunt conuenientem magnitudinem. In Dramatibus verò multum præter exiſtimationem accidit. ſignum verò eſt, quòd quicunque expugnationem Ilij totum fecerunt, & nõ ſecundum partem, vt Euripides Hecubam. & non vt Æſchylus, vel labuntur, vel malè certant. ſiquidem Agathon in hoc ſolo lapſus eſt. In peripetiis autem, & in ſimplicibus rebus aſſequuntur, quod volunt, per admirabile. Tragicum enim hoc, & gratum hominibus. Eſt autem hoc, quando ſapiẽs quidem, ſed cum improbitate deceptus fuerit, vt Siſyphus: & fortis quidem, ſed iniuſtus ſuperatus ſit. Atque hoc veriſimile eſt, vt Agathon dicit. Veriſimile enim eſt multa fieri etiam præter veriſimile. Et exiſtimandum eſt, chorum eſſe vnum de hiſtrionibus, & partem totius, ac ſimul contendere, non vt apud Euripidem, ſed vt apud Sophoclem. Quæ verò conceduntur aliis, magis ſunt fabulæ, & Tragœdiæ alterius. Quamobrem embolima canunt, cùm primus Agathõ rem talem inceperit. Atqui quid intereſt, ſi quis embolima canat, vel dictionem ex alio in aliud accommodet?

CAPVT XIX.

Ac de aliis quidem iam dictum eſt. Reliquum verò eſt de elocutione, vel ſententia dicere. Ac quæ pertinent quidem ad ſententiam, in libris de Rhetorica poſita ſunt: hoc enim methodi illius magis eſt proprium. ſunt autem ſecundũ ſententiam ea, quæcunque ab oratione paranda ſunt. Et eorũ partes ſunt, tũ demõſtrare, & ſoluere, tũ perturbationes parare,